Azərbaycanın Hava Qalxanı və Qılıncı Ayıq-Sayıqdır: Regional Gərginlik Fonunda Strateji Mesaj

(əvvəli ötən sayımızda)

Nazirin Hava Döyüş Komandanlığına verdiyi tapşırıqlar (yeni daxil edilmiş müasir silah və texnikanın taktiki-texniki xüsusiyyətlərinin dərindən öyrənilməsi, döyüş şəraitində effektiv tətbiq imkanlarının mənimsənilməsi, şəxsi heyətin bu vasitələrdən düzgün və təhlükəsiz istifadə bacarıqlarının artırılması) operativ baxımdan xüsusilə əhəmiyyətlidir. Bu tapşırıq göstərir ki, Azərbaycanın Hərbi Hava Qüvvələri və hava hücumundan müdafiə bölmələri təkcə sülh dövrünün standart prosedurlarını deyil, real döyüş şəraitinin mürəkkəb ssenarilərini - kütləvi hava hücumlarını, kompleks təhdidləri, radioelektron mübarizə mühitində fəaliyyəti, deqradasiya olunmuş rabitə şəraitində müstəqil qərar qəbul etməyi məşq edir. Rusiya-Ukrayna müharibəsinin təcrübəsi göstərir ki, müasir hava hücumları tək-tək raketlərlə deyil, müxtəlif tipli vasitələrin eyni anda kütləvi istifadəsi ilə həyata keçirilir, ballistik raketlər, qanadlı raketlər və pilotsuz uçuş aparatları eyni zamanda müxtəlif istiqamətlərdən hücum edir. Bu "kompleks hücum" ssenarisinə qarşı müdafiə yalnız aviasiya və hava hücumundan müdafiə bölmələrinin mükəmməl koordinasiyası ilə mümkündür, qırıcılar qanadlı raketlərin qarşısını alır, zenit-raket sistemləri ballistik raketləri ələ keçirir, qısamənzilli sistemlər pilotsuz uçuş aparatlarını vurur. Azərbaycanın bu səviyyədə hazırlıq aparması ölkənin müdafiə qabiliyyətinin real döyüş tələblərinə tam uyğunlaşdırıldığını göstərir.

Taktiki səviyyədə müdafiə nazirinin tapşırıqları bir neçə konkret istiqaməti əhatə edir. "Silah və texnikadan düzgün istifadə bacarıqları", bu, hər bir pilotun öz döyüş təyyarəsinin imkanlarını tam bilməsini, hər bir hava hücumundan müdafiə operatorunun öz zenit-raket sisteminin texniki imkanlarını mükəmməl mənimsəməsini, atəş prosedurlarını avtomatik səviyyədə bilməsini, nasazlıqları sürətlə aradan qaldırma bacarığına malik olmasını tələb edir. "Təhlükəsiz istifadə bacarıqları" həm aviasiyada, həm zenit-raket sistemlərində təhlükəsizlik xüsusi əhəmiyyət daşıyır, çünki aviasiya sursatlarının, raketlərin daşınması, yüklənməsi, saxlanması və istifadəsi zamanı hər hansı səhv fəlakətli nəticələrə gətirib çıxara bilər. "Yeni daxil edilmiş müasir silah və texnikanın öyrənilməsi", bu tapşırıq birbaşa olaraq Azərbaycanın hava qüdrətinə həm aviasiya, həm hava hücumundan müdafiə komponentinə yeni sistemlərin daxil edildiyini təsdiqləyir. Yeni sistemin silahlanmaya qəbul edilməsi uzun prosesdir, texnikanın fiziki çatdırılmasından döyüş hazırlığının əldə edilməsinə qədər aylar, bəzən bir il və daha çox vaxt keçir. Bu müddətdə pilotların yeni təyyarəni mənimsəməsi, hava hücumundan müdafiə heyətinin yeni zenit-raket sistemini öyrənməsi, texniki xidmət prosedurlarının hazırlanması, mövcud komanda-idarəetmə şəbəkəsinə inteqrasiya, döyüş atışlı təlimlər və taktiki ssenarilərin işlənilməsi həyata keçirilməlidir. Nazirin bu prosesə şəxsən nəzarət etməsi yeni sistemlərin ən qısa müddətdə tam döyüş hazırlığına çatdırılmasının prioritet olduğunu göstərir.

Hərbi qulluqçuların sosial-məişət şəraitinin yoxlanılması, yataqxana, yeməkxana və tibb məntəqəsinin təqdim edilməsi, qida normalarına riayət olunması və sanitariya-gigiyena qaydalarının təmin edilməsi barədə tövsiyələr verilməsi ilk baxışda texniki məsələ kimi görünə bilər, lakin əslində döyüş hazırlığının ayrılmaz hissəsidir. Həm aviasiya, həm hava hücumundan müdafiə bölmələri daimi döyüş növbəsində olan qoşunlardır, pilotlar hər an döyüş həyəcanı ilə havaya qalxmağa, hava hücumundan müdafiə operatorları isə 24 saat, ilin 365 günü hava məkanını izləməyə və hər an döyüş əmrinə hazır olmağa borcludur. Bu daimi gərginlik şəraitində heyətin fiziki və mənəvi vəziyyəti birbaşa döyüş qabiliyyətinə təsir edir, yaxşı qidalanmayan, kifayət qədər istirahət etməyən, sağlamlıq problemləri olan pilot və ya operator kritik məqamda düzgün qərar verə bilməz. Müdafiə nazirinin bu məsələlərə şəxsən diqqət yetirməsi heyətin rifahının döyüş hazırlığının ayrılmaz hissəsi kimi qəbul edildiyini göstərir.

Ərazidə abadlıq və yaşıllaşdırma tədbirləri çərçivəsində xatirə ağaclarının əkilməsi və şəhid ailəsi ilə görüşün keçirilməsi Azərbaycan ordusunun mənəvi dayaqlarının gücünü nümayiş etdirir. Hərbi qulluqçuların şəhidlərin xatirəsinə hörmətlə yanaşması, onların ailələrinə qayğı göstərilməsi ordunun mənəvi birliyinin, döyüş ruhunun və vətənpərvərlik hissinin canlı saxlanmasına xidmət edir. Şəhid ailəsinin Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıq bildirməsi dövlət-ordu-xalq birliyinin ən canlı təzahürüdür. Bu, texniki göstəricilər qədər ölçülə bilməsə də, döyüş qabiliyyətinin ən fundamental elementlərindən biridir. Texnologiya nə qədər müasir olsa da, onu idarə edən insanların motivasiyası, inamı və fədakarlıq ruhu olmadan heç bir silah sistemi effektiv ola bilməz.

Regionda cərəyan edən proseslər fonunda bu səfərin strateji mesajı aydındır: Azərbaycan istənilən istiqamətdən, istənilən xarakterli hava təhdidinə qarşı həm hücum, həm müdafiə komponentləri ilə tam hazırdır. Hərbi Hava Qüvvələrinin aviasiya bölmələri düşmən hava qüvvələrini havada qarşılamaq, strateji hədəfləri vurmaq, pilotsuz döyüş vasitələri ilə zərbə endirmək qabiliyyətindədir. Hava hücumundan müdafiə bölmələri isə çoxtəbəqəli müdafiə arxitekturası ilə ballistik raketlərdən pilotsuz uçuş aparatlarına qədər bütün hava təhdidlərini neytrallaşdırmağa qadirdir. Bu iki komponentin vahid komanda altında, inteqrasiya olunmuş şəkildə idarə olunması Azərbaycanın hava müdafiəsini regionun ən güclü sistemlərindən birinə çevirir. Qlobal miqyasda müharibələrin davam etdiyi, regional gərginliklərin artdığı və potensial təhdidlərin xarakterinin sürətlə dəyişdiyi bir dövrdə Azərbaycanın Hərbi Hava Qüvvələri və hava hücumundan müdafiə sistemi ölkənin suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün və vətəndaşlarının təhlükəsizliyinin etibarlı qarantıdır. Müdafiə naziri Zakir Həsənovun bu səfəri Azərbaycanın öz səmasını qorumaq və lazım gələrsə istənilən təhdidə adekvat cavab vermək əzminin ən yüksək səviyyədə təsdiqidir.

ordu.az